

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/44/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1713211890
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1713211890.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Mária Hajdínová a JUDr. Michaela Králová vo veci starostlivosti o maloleté deti T.: Š., narodený X.X.XXXX a D., narodený X.X.XXXX, obaja zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, odbor sociálnych vecí, Moyzesova 2, Pezinok, deti rodičov: matka X. T., narodená XX.X.XXXX, bytom O. XX, Š., otec C. T., narodený X.X.XXXX, bytom Š., O. XX, toho času Q. XXX, okr. D., zastúpený advokátkou JUDr. Laurou Bírovou, Klincová 37/B, Bratislava, o určenie výživného na čas po rozvode manželstva rodičov k maloletým deťom T.: za účasti Okresnej prokuratúry Pezinok, o odvolaní otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 12P 218/2013-374 zo dňa 23.6.2015 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Pezinok č.k. 12P 218/2013-374
zo dňa 23.6.2015 **p o t v r d z u j e .**
Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Pezinok rozsudkom č.k. 12P 218/2013-374 zo dňa 23.6.2015 uložil otcovi maloletých detí povinnosť platiť výživné na maloletého Š. T., narodeného X.X.XXXX výživné mesačne v sume 150,- eur od 14.6.2014 a na maloletého D. T., narodeného X.X.XXXX výživné mesačne v sume 130,- eur od 14.6.2014 k rukám matky vždy do 15 dňa v mesiaci vopred. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Okresný súd rozhodol na základe návrhu navrhovateľky ako matky maloletých detí, ktorá návrhom podaným na súd dňa 5.8.2013 žiadala, aby súd rozviedol manželstvo s otcom maloletých detí a na čas po rozvode zveril maloleté deti Š. a D. do osobnej starostlivosti matky, a aby otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu na každé maloleté dieťa sumou 120,- eur mesačne.

Okresný súd rozhodol rozsudkom zo dňa 20.2.2014 č.k. 12P 218/2013-186 tak, že manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol a na čas po rozvode manželstva zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého Š. mesačne sumou 150,- eur a na maloletého D. mesačne sumou 130,- eur s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia. Na základe podaného odvolania proti výroku o výživnom zo strany otca, Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, zrušil rozsudok v časti výroku o výživnom, a to uznesením sp.zn. 20CoP 79/2014 zo dňa 28.8.2014 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, že rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.6.2014 vo výroku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí a zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a vo výroku o tom, že maloleté deti budú zastupovať a spravovať majetok obaja rodičia.

Na základe vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že maloleté deti a plnoletá dcéra C. sa narodili v manželstve účastníkov konania, ktoré bolo rozvedené a už v roku 2001 vznikali veľké problémy v rodine spôsobené agresivitou odporcu, ktorý sa nestaral o domácnosť a ani o deti. Rok žili rodičia detí oddelene, keď sa odporca odsťahoval zo spoločnej domácnosti a absolvoval ambulantnú protialkoholickú liečbu. Otec mal v roku 2010 vážny úraz chrbtice, následkom čoho bol operovaný a od toho času sa jeho správanie radikálne zmenilo, bol arogantný, zlý, konfliktný, depresívny, agresívny a tieto depresie prechádzali až do amokov. Začiatkom roku 2013 začal otec absolvovať psychiatrické liečenie a ani počas liečenia sa jeho správanie nezlepšilo. Keď zbil maloletú C., v dôsledku čoho bola hospitalizovaná dňa 29.7.2013, matka sa spolu s deťmi odsťahovala k svojim rodičom. Uznesením Okresného súdu Pezinok sp.zn. 5C 263/2013 zo dňa 5.11.2013 súd zakázal vstup otcovi do rodinného domu a toto uznesenie bolo odvolacím súdom potvrdené. Matka je zamestnaná ako učiteľka základnej školy s mesačným netto príjmom 430,- eur, matke finančne vypomáha jej rodina. Matka s deťmi do konca roku 2013 bývala u svojich rodičov a na Vianoce sa s deťmi vrátila do ich rodinného domu, v ktorom má náklady na prevádzku 150,- eur. Rodinný dom je v BSM rodičov maloletých detí, hypotekárny úver na rodinný dom mesačne uhrádzajú v sume 300,- eur. V roku 2014 si matka zobrala pôžičku vo výške 5.000,- eur s mesačnou splátkou 83,- eur pre potreby maloletých detí. Matka mala pracovnú zmluvu uzavretú na dobu určitú do 31.7.2015 a riaditeľ školy jej odmietol predĺžiť pracovnú zmluvu, pretože ide o cirkevnú školu, kde sa vyučuje náboženstvo a bol upozornený, že ako katechétka nemôže pôsobiť na škole, lebo je rozvedená a nežije s manželom a bude jej odobratá kanonická misia, ktorá je potrebná pre vyučovanie náboženstva. Matka uviedla, že to bola reakcia na žiadosť odporcu, ktorý požiadal cirkev, aby jeho manželstvo bolo anulované. Matka si prácu hľadá a pokiaľ sa jej to nepodarí, od 1.8.2015 sa chcela zaevidovať na úrade práce. Maloletý Š. je vo veku 13 rokov, je žiakom 7. ročníka základnej školy, trpí na astmu a je alergik, stravné v škole uhrádza v sume 20,- eur mesačne, navštevuje krúžky, ktoré sú hrazené školou. Priemerné mesačné výdavky na maloletého sú 400,- eur mesačne, zdravotný stav maloletého sa zhoršil, podstupuje injekčnú liečbu s doplatkom 20,- eur mesačne, okrem bežných liekov. Okrem toho k priemerným mesačným výdavkom maloletého Š. matka uviedla školské potreby 20,- eur, stravovanie 20,- eur v škole, stravovanie 100,- eur doma, oblečenie 80,- eur, mimoškolské aktivity 20,- eur, alikvotná čiastka na bývanie 40,- eur, doplatky za lieky 30,- eur, návštevy lekárov, psychológov 20,- eur.

Maloletý D. je vo veku 8 rokov, je žiakom prvého ročníka základnej školy, pretože opakovane 1. ročník, je alergik, má autistické sklony a narušenú komunikáciu, doplatky za lieky 20,- eur mesačne, priemerné mesačné výdavky na maloletého 300,- eur.

Otec žiadal, aby súd určil výživné na maloletého Š. 60,- eur mesačne a na maloletého D. 60,- eur mesačne. V roku 2012 bol otec živnostník v oblasti stavebné práce, v septembri 2013 živnosť prerušil a od 1.3.2014 skončil podnikanie z dôvodu, že nemal dostatok zákaziek, v roku 2012 mal príjmy zo živnosti 32.649,10 eur, výdavky 31.809,14 eur, do roku 2008 poskytoval prácu svojim zamestnancom, ale odvtedy pracuje sám. Aj napriek tomu, že je otec evidovaný na úrade práce, nepoberá dávky v nezamestnanosti z dôvodu nesplnenia povinného poistného. Do decembra 2013 otec býval sám v rodinnom dome a od decembra 2013 býva u svojej matky v jej rodinnom dome, ktorej prispieva na bývanie 70,- eur mesačne. Od novembra 2014 je zamestnaný ako údržbár v Senior klub Studienka a od 4.3.2015 je práceneschopný. Nesúhlasil s tvrdením matky ohľadne jeho agresivity, pretože sa síce lieči u psychiatra na depresie, ale v minulosti býval výbušný a užíval antidepresíva. S deťmi sa chce stretávať a výživné od júna 2015 uhrádzal podľa rozsudku v sume 150,- eur a 130,- eur každý mesiac. Hypotekárny úver na rodinný dom, ktorý je v BSM už vyplatil, od kňaza má požičaných 3.500,- eur a 6.000,- eur mu požičala jeho matka a predal príviesny vozík za 1.500,- eur. V súvislosti s dopravnou nehodou bola otcovi vyplatená suma 5.100,- eur zo strany poisťovne. Uznesením OR PZ v Pezinku zo dňa 30.1.2014 bolo začaté trestné stíhanie otca ako obvineného za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, e/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona.

V prejednávanej veci okresný súd pri rozhodnutí vychádzal z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, v súvislosti s § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Pri určení výživného súd zohľadnil matkou vyčíslené výdavky na maloleté deti, na školské a mimoškolské aktivity, na zdravotný stav detí a osobnú starostlivosť matky, ktorá s maloletými deťmi pravidelne navštevuje psychologické poradenstvo, obe maloleté deti majú zdravotné problémy, alergie a astmu, navštevujú základnú školu a výška mesačných výdavkov na maloleté deti je v zásade rovnaká v sume okolo 300,- eur mesačne. Súd neprihliadol na námietku otca, že nemá finančné prostriedky na platenie výživného, pretože otec sa sám rozhodol ukončiť podnikanie,

aj napriek tomu, že v poslednom daňovom priznaní mal plusový základ dane, otec disponuje finančnou hotovosťou, ako uviedol, má úspory 6.000,- eur, ktoré použil na vyrovnanie hypotekárneho úveru, obdržal plnenie od poisťovne v sume 5.100,- eur, s jeho príjmami matka nemohla disponovať i napriek tomu, že patrili do BSM. Súd prihliadol na to, že od augusta 2013 matka zabezpečovala sama potreby maloletých detí za pomoci jej rodiny, otec sa na starostlivosti o deti nepodieľal a tak ohrozoval zdravý vývoj detí. Výživné navrhované otcom podľa názoru súdu by pokrylo iba zlomok skutočných nákladov na maloleté deti, čo je nepostačujúce. Od novembra 2014 sa otec zamestnal, jeho príjem je 447,- eur mesačne, vyštudoval odbor elektrotechnika a nemá pracovné obmedzenia týkajúce sa jeho zdravotného stavu a preto je v jeho možnostiach a schopnostiach, aby si svoje finančné záležitosti zariadil tak, aby bol schopný súdom určené výživné platiť. Podľa názoru súdu, otec priznal iba zlomok finančných zdrojov, s ktorými v súčasnosti disponuje a významná bola tiež skutočnosť, že opakovane v priebehu rozvodového konania, ako aj konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, otec uvádzal súdu inú výšku úspor. Zohľadnil tiež skutočnosť, že matka bola zamestnaná do 31.7.2015 ako učiteľka cirkevnej školy, jej príjem bol 430,- eur a rodinné prídavky na dve maloleté deti. Súd zdôraznil, že vyživovacia povinnosť je prvoradá pre každého rodiča a je to zákonná povinnosť rodičov a trvá do by, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Z obsahu spisu súd zistil, že maloleté deti nie sú schopné samé sa živiť a sú odkázané na výživu svojich rodičov. Súd nevykonal ďalšie dokazovanie navrhnuté otcom z dôvodu, že listinné dôkazy, ktoré žiadal doplniť sa v spise nachádzajú a pri dôkladnom naštudovaní spisu by právna zástupkyňa otca, ktorá navrhla doplniť dokazovanie zistila, že v prílohovej obálke, ktorá je súčasťou spisu sa nachádzajú pokladničné bloky, ktorými matka vydokladovala kúpu oblečenia, liekov a ostatné výdavky na maloleté deti a tiež v spise na č.l. 296 a nasl., sa nachádzajú listinné dôkazy, rozhodnutie o predpise dane za nehnuteľnosť, psa, predpis plynu, elektryny a ďalšie výdavky matky. Podľa názoru súdu výška výživného je primeraná veku detí, ich odôvodneným potrebám a hlavne zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca. Okrem toho otec súdu nepredložil dôkaz, že nemôže vykonávať inú prácu s ohľadom na jeho zdravotný stav, od poslednej úpravy výživného sa riadne zamestnal, vyrovnal úver v banke, hoci mohol i naďalej úver v mesačných splátkach splácať, čím by otcovi zostalo dostatok finančných prostriedkov na platenie výživného. Otec mal tiež príjem z predaja majetku, ktorý bol v BSM (ťaháč 1.500,- eur), a tvrdenia, že mal pôžičky od kňaza a matky nepreukázal. Všetky tvrdenia otca súd vyhodnotil ako účelové vyhybanie sa plniť vyživovaciu povinnosť aj do budúcnosti, a preto súd určil výživné v sume tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku, aj s prihliadnutím na tvrdenie otca, že nemá dostatok finančných prostriedkov na platenie výživného v takejto sume, čo považoval za nepreukázané.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec maloletých detí, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, alebo zmenil tak, že otcovi uloží povinnosť platiť výživné na každé z maloletých detí sumou 60,- eur mesačne. V odôvodnení odvolania otec prostredníctvom právnej zástupkyne namietal, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a súd sa pri rozhodovaní neriadil dôsledne právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý vyslovil v uznesení sp.zn. 20CoP 79/2014, ktorým bol pri svojom ďalšom rozhodovaní okresný súd viazaný. Ďalej otec namietal, že napadnutý rozsudok je prepisom rozsudku zo dňa 20.2.2014 a to aj s chybami. V danej veci je rozhodujúce, že ide o vec úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva a súd je pri tomto rozhodovaní povinný rozhodnúť v intenciách uznesenia Krajského súdu v Bratislave, ktorým bolo predchádzajúce rozhodnutie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Na strane 3 a 4 rozsudku okresný súd uvádza náklady na maloletého Š. vo výške 400,- eur mesačne a na maloletého D. vo výške 300,- eur mesačne. Otec nevie, z akých dokladov tak súd ustálil, nakoľko takáto výška nákladov je v rozpore s vyčíslením matky na č.l. 275 - 277 spisu, ale aj s ustálením sumy výdavkov na strane 6 tak, ako ju uviedol súd vo výške 300,- eur u maloletého Š. a 260,- eur u maloletého D.. Otcovi nie je zrejmé, na základe akých dôkazov a akých prepočtov súd k uvedeným sumám 300,- eur a 260,- eur dospel, odhliadnuc od skutočnosti, že sú len matematickým dvojnásobkom súdom určených súm výživného (Š. 150,- eur, D. 130,- eur). Súd značne dramaticky uvádza na č.l. 7, že boli situácie, keď sa spolužiaci v škole vyzbierali, aby mohli Š. a D. absolvovať školské výlety, nakoľko matka nemala dostatok finančných prostriedkov, aby im tieto aktivity uhrádzala. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že k takejto situácii malo dôjsť len raz, keď sa spolužiaci chceli vyzbierať na školu v prírode pre maloletého D., ale k tomu nedošlo, nakoľko maloletý D. do školy v prírode odmietol ísť. Otec vo svojom odvolaní uviedol, že jeho právna zástupkyňa by nemusela študovať súdny spis, ak by matka a následne i súd splnili svoju zákonnú povinnosť uloženú im ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p. a rovnako ako otec predkladali svoje vyjadrenia a dôkazy v predpísanom množstve vyhotovení. Právna zástupkyňa otca sa so spisom oboznámila, a to dostatočne dôkladne na to, aby poukázala na zrejmé nesprávnosti

a nezrovnalosti v požiadavkách matky a priložených dôkazoch, čo bolo vykonané písomným podaním zo dňa 15.6.2015. Matka vyčíslila a uplatnila spoločné náklady rodiny v rozpore s uznesením Krajského súdu v Bratislave strana 6 tým, že tieto rozpočítala len na 3 osoby, namiesto 5 osôb. Ďalej otec namietal, že súd nevychádzal pri určení výživného zo stavu v čase vyhlásenia rozsudku a svoje rozhodnutie odôvodnil finančnými možnosťami a schopnosťami otca, ako aj jeho úsporami v minulosti a nebral žiadny ohľad na minimálny príjem otca dosahovaný v Senior klube Studienka a skutočnosť, že otec je od 4.3.2015 až doteraz práceneschopný. Otec predložil doklady vystavené sociálnou poisťovňou zo dňa 24.6.2015, a to potvrdenie o poberaní nemocenského, ošetrovného a materského na účely vylúčenia povinnosti platiť poisťné za obdobie od 1.1.2014 do 24.6.2015, z ktorého vyplýva, že otec poberal nemocenské mesačne vo výške cca. 300,- eur. Otec napriek skutočnosti, že ani jeho príjem zo mzdy, ani jeho príjem z nemocenského, nepokrýva súdom stanovené výživné 200,- eur na plnoletú dcéru a 280,- eur spolu na maloleté deti, a to spolu v sume 480,- eur, výživné v uvedenej výške vie platiť len preto, že si finančné prostriedky požičiava od svojej matky, ako uviedol v podaní zo dňa 23.2.2015 a v súčasnosti si na tento účel požičal finančné prostriedky vo výške 3.500,- eur od farára K. Š., bytom Y. XXX, D. Y., ktorú skutočnosť dokladuje výpisom zo svojho účtu. Otec tiež platil splátky hypotekárneho úveru vo výške cca. 300,- eur mesačne z dôvodu, aby banka neuplatnila výkon záložného práva, a aby takýmto spôsobom umožnil bývanie detí v rodinnom dome. Poukázal na svoje písomné vyjadrenie zo dňa 23.3.2015, podľa ktorého aj pri týchto platbách mu finančne vypomáhala matka a tiež mu požičala 6.100,- eur na úhradu hypotekárneho úveru dňa 7.4.2015 a na základe toho otec platil záväzok oboch rodičov voči banke. Otec uviedol, že mu tieto finančné prostriedky matka požičala, ale zmluvu o pôžičke písomne uzatvorenú nemá, ale iba ústne. Otec preto zdôraznil, že ani jeho príjem zo zamestnania 450,- eur mesačne, ani nemocenské dávky 300,- eur mesačne mu neumožňujú platiť výživné na maloleté deti tak, ako určil okresný súd a jeho zdravotný stav je dlhodobo nevyhovujúci, čo dokladoval aj lekárskymi správami. Rozsudok okresného súdu považuje za nesprávny, pretože nie sú preukázané oprávnené náklady maloletých detí, náklady vyčíslené matkou sú nepreskúmateľné, nie je zrejmé, z akých položiek nákladov súd vychádzal pri určení výživného a výška výživného je neprimeraná s ohľadom na príjem otca, jeho možnosti a schopnosti, jeho majetkové pomery a jeho zdravotný stav. Z uvedených dôvodov žiadal otec rozhodnúť v zmysle podaného odvolania.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka podaním doručeným súdu dňa 22.7.2015, v ktorom uviedla, že nesúhlasí s dôvodmi, ktoré uviedol otec v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu a poukázala na to, že v súčasnej dobe otec neplatí riadne výživné na maloleté deti.

K odvolaniu otca sa vyjadril opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, ktorý žiadal rozsudok ako vecne správny potvrdiť s tým, že vyživovacia povinnosť detí má prednosť pred akýmkoľvek výdavkami rodičov. Výživné zahŕňa zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb detí, nejedná sa len o zabezpečenie stravy a výživy. Sú to náklady na uspokojovanie najmä ich materiálnych potrieb, vrátane bývania, vzdelávania a citovej výchovy, aj to, aby deti neboli ohrozené po fyzickej a psychickej stránke. Všetky potreby maloletých detí niečo stoja a aj zo zákona vyplýva, že vyživovacia povinnosť je zákonnou povinnosťou oboch rodičov. Rodič, ktorý nemá zverené deti do svojej osobnej starostlivosti, by nemal svojim konaním celú záťaž prenášať na druhého rodiča. Otec bol dňa 14.7.2015 na verejnom zasadnutí o odvolaní Krajského súdu v Bratislave vo veci sp.zn. 4To/66/2015 uznaný vinným pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Matka sa o maloleté deti zodpovedne a príkladne stará. Obe deti navštevujú školské zariadenia, majú zdravotné a psychické problémy spôsobené najmä prostredím, v ktorom boli počas spoluzitia s otcom vychovávané. Maloletý D. pre zdravotné problémy navštevuje špeciálnu školu v Bratislave, kam ho matka denne sprevádza. Obe deti sú vo veku, kedy rýchlo rastú, vyžadujú si častejšie nakupovanie nového oblečenia a obuvi. Podľa názoru opatrovníka sú vyčíslené náklady na maloleté deti primerané a výška výživného je primeraná k veku a potrebám oboch maloletých detí a preto je podľa názoru opatrovníka rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

V danej veci otec nesúhlasil s rozhodnutím súdu o výške výživného na maloleté deti a proti rozsudku podal odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, alebo zmenil tak, že otcovi uloží povinnosť platiť výživné na každé z maloletých detí sumou 60,- eur mesačne. V odôvodnení tiež namietal, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a

súd sa pri rozhodovaní neriadil dôsledne právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý vyslovil v uznesení sp.zn. 20CoP 79/2014, ktorým bol pri svojom ďalšom rozhodovaní okresný súd viazaný. Rozsudok okresného súdu považuje za nesprávny, pretože nie sú preukázané oprávnené náklady maloletých detí, náklady vyčíslené matkou sú nepreskúmateľné, nie je zrejmé, z akých položiek nákladov súd vychádzal pri určení výživného a výška výživného je neprimeraná, s ohľadom na príjem otca, jeho možnosti a schopnosti, jeho majetkové pomery a jeho zdravotný stav.

Pokiaľ otec maloletých detí v odvolaní namietal, že súd nevykonal ním navrhnutý dôkaz a tiež, že nie sú preukázané náklady maloletých detí a náklady vyčíslené matkou sú nepreskúmateľné, treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry platí, že takýto postup súdu nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Účastníci sú totiž povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá, § 120 ods. 2 a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov (ale aj z tých, ktoré navrhnuté neboli) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnuť. Toto procesné oprávnenie odvolateľ v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Právo navrhovať dôkazy, resp. právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv odvolateľa (otca maloletých detí) nie je postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 a 2 O.s.p.). Okresný súd preto svojím postupom otca nevyklúčil z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva.

K výhrade otca ohľadne nevykonania dokazovania v potrebnom rozsahu treba uviesť, že súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov konania a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom (porovnaj R 37/1993), pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania.

Po posúdení námietky otca maloletých detí, spochybňujúcej presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu a tiež namietanú nepreskúmateľnosť, dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie zodpovedá požiadavke ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán - postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

V súvislosti s námietkou otca, že okresný súd pri rozhodnutí na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd zastáva názor, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery náležite objasnil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere o stanovení výšky výživného. So záverom súdu sa stotožnil aj kolízny opatrovník s tým, že vyživovacia povinnosť detí má prednosť pred akýmikoľvek výdavkami rodičov. Vo vyjadrení kolízny opatrovník poukázal na to, že výživné zahŕňa zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb detí, nejedná sa len o zabezpečenie stravy a výživy. Sú to náklady na uspokojovanie najmä ich materiálnych potrieb, vrátane bývania,

vzdelávania a citovej výchovy, aj to, aby deti neboli ohrozené po fyzickej a psychickej stránke. Všetky potreby maloletých detí niečo stoja a aj zo zákona vyplýva, že vyživovacia povinnosť je zákonnou povinnosťou oboch rodičov. Rodič, ktorý nemá zverené deti do svojej osobnej starostlivosti, by nemal svojim konaním celú záťaž prenášať na druhého rodiča. V tej súvislosti zdôraznil, že otec bol dňa 14.7.2015 na verejnom zasadnutí o odvolaní, rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp.zn. 4To/66/2015 uznaný vinným pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby. V porovnaní s otcom, matka sa o maloleté deti zodpovedne a príkladne stará. Obe deti navštevujú školské zariadenia, majú zdravotné a psychické problémy spôsobené najmä prostredím, v ktorom boli počas spolužitia s otcom vychovávané. Maloletý D. pre zdravotné problémy navštevuje špeciálnu školu v Bratislave, kam ho matka denne sprevádza. K odôvodneným potrebám maloletých detí zdôraznil, že obe deti sú vo veku, kedy rýchlo rastú, vyžadujú si častejšie nakupovanie nového oblečenia a obuvi. Podľa názoru opatrovníka sú vyčíslené náklady na maloleté deti primerané a výška výživného je primeraná k veku a potrebám oboch maloletých detí.

Krajský súd s prihliadnutím na uvedené dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia. Krajský súd sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu ohľadom určenia výšky vyživovacej povinnosti otca. Okresný súd sa dostatočne vysporiadal aj so všetkými námietkami otca v priebehu prvostupňového konania. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd nerozhodol a neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

K uvedenej námietke odvolateľa, treba uviesť, že v priebehu celého konania mal umožnené dostatočne sa k celej veci vyjadriť a jeho postoje a návrhy boli okresnému súdu bez pochybností známe.

Tvrdenie o neúplnosti vykonaného dokazovania, resp. že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nemalo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tvrdenie odvolateľa o nedostatkoch dokazovania je neopodstatnené.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri plnení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Vyživovacia povinnosť zahaňuje obidvoch rodičov, bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve. Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamena mechanickú rovnosť. Vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z rodičov. Kritériá na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne na základe jeho individuálnych potrieb. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna. Závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopnosti, zdravotného stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, od formy budúcej prípravy na povolanie. Nemožno dospieť k všeobecne platnému záveru, ide o individuálnu fyzickú a duševnú vyspelosť toho - ktorého dieťaťa, potreby detí v tom istom veku sa môžu odlišovať, súčasne závisí od schopností a možností rodičov.

V súvislosti s námietkou otca maloletých detí v podanom odvolaní, že okresný súd nesprávne rozhodol, keď nevyhovel návrhu na určenie výšky výživného v sume 60,- eur na každé maloleté dieťa, odvolací súd poukazuje na to, že každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo čiastočne starostlivosťou o domácnosť, tiež je poskytovaním vecných plnení, napr. bývanie, alebo stravovanie. Ďalšou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného, ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa

osobne stará plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení, ako je napr. strava, bývanie, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd.

Právo rodiča vychovávať svoje dieťa a starať sa o dieťa zaručuje aj čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky. Na rovnakom mieste tiež zaručuje dieťaťu právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Dohovor o právach dieťaťa ukladá zmluvným štátom povinnosť vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že sú to obaja rodičia, ktorí majú spoločnú a rovnakú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom zmyslom ich starostlivosti musí byť vždy záujem dieťaťa.

Vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom majú obaja rodičia a každý z nich má povinnosť prispievať na výživu podľa svojich schopností a možností, ako aj majetkových pomerov, pričom pri určení výživného sa prihliada i k tomu, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, keďže práca a osobná starostlivosť o dieťa vynaložená jedným z rodičov predstavuje materiálnu hodnotu zodpovedajúcu finančnému príspevku druhého rodiča a rozsah tejto závisí od veku, potrieb a zdravotného stavu toho, ktorého dieťaťa.

Z obsahu spisu ako aj z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že o deti sa stará výlučne matka, ktorá im zabezpečuje všetky potreby a to osobnou starostlivosťou a tiež aj finančne. Na skutočnosť, že otec bol dňa 14.7.2015 rozhodnutím súdu, vo veci sp.zn. 4To/66/2015, uznaný vinným pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, nie je možné v danom prípade prihliadnuť, pretože vychádzajúc z rozhodnutia súdu v uvedenej veci možno konštatovať, že otec si trestné stíhanie a následné odsúdenie zaviniť sám a v dôsledku svojho správania a konania si riadne neplní vyživovaciu povinnosť.

Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb maloletého dieťaťa, v súvislosti s jeho všestranným rozvojom a vývojom, tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu týchto životných potrieb dieťaťa je rôzny a to vzhľadom na jeho vek, spôsob prípravy na jeho budúce povolanie, zdravotný stav, ale aj jeho schopnosti.

V zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča treba posudzovať vždy komplexne a najlepším ukazovateľom je práve životná úroveň rodiča.

S prihliadnutím na dôvody uvedené v odvolaní otca maloletých detí, že nemá finančné prostriedky a preto nemôže platiť vyššie výživné z dôvodu zníženia jeho doterajšieho príjmu, je potrebné uviesť, že žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje povinnosť pracovať a nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom doteraz fyzická osoba prácu vykonávala. Treba však zdôrazniť, že Zákon o rodine zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine a preto nemôže obstať argumentácia, že rodič nie je schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v potrebnom rozsahu, pretože nemá dostatočný príjem, resp. príjem sa mu znížil, prípadne dobrovoľným ukončením podnikateľskej činnosti nemá žiaden príjem.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je ich zákonná povinnosť a pre určenie výšky vyživovacej povinnosti nie je vôbec rozhodujúce, koľko rodič pracou zarobí, alebo či vôbec pracuje. Oveľa väčšiu výpovednú hodnotu má zistenie jeho potencionálnej životnej úrovne, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Jedným z faktorov, ktoré pri určovaní miery životnej úrovne môže vziať súd do úvahy je aj zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča.

Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na zistený skutkový stav v danej veci, nie je možné sa stotožniť s dôvodmi, ktoré uviedol otec maloletých detí v podanom odvolaní a pre ktoré tvrdí, že nemá možnosť platiť výživné určené rozhodnutím súdu, pretože nemá na platenie výživného finančné prostriedky.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že otec si finančné prostriedky požičiava od svojej matky, ako uviedol v podaní zo dňa 23.2.2015 a tiež si požičal finančné prostriedky vo výške 3.500,- eur od farára K. Š., bytom Y. XXX, D. Y., ktorú skutočnosť dokladuje výpisom zo svojho účtu. Otec tiež platil splátky hypotekárneho úveru vo výške cca. 300,- eur mesačne a pri týchto platbách mu finančne vypomáhala matka a tiež mu požičala 6.100,- eur na úhradu hypotekárneho úveru dňa 7.4.2015 a na základe toho otec platil záväzok oboch rodičov voči banke.

Vychádzajúc z vykonaného dokazovania možno zastávať názor, že otcovi finančne vypomáha matka a má tiež dostatok finančných prostriedkov na uhrádzanie splátok hypotekárneho úveru. Treba však vychádzať z ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pred

inými výdavkami rodičov. Preto bolo prvoradou povinnosťou otca platiť výživné na maloleté deti a nie uprednostňovať splátky za účelom nadobudnutia majetku do vlastníctva. Aj keď otec tvrdil, že nehnuteľnosť patrí do BSM, splátky uhrádzal v súvislosti s povinnosťou dlžníkov splácať úver, ktorého hodnota bude predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako rodičov maloletých detí a tak splátky úveru nesúvisia s plnením vyživovacej povinnosti otca voči deťom. Pri platení výživného je oprávneným maloleté dieťa, pre ktoré sa určuje vyživovacia povinnosť, pokiaľ si rodič neplní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. Pokiaľ otec odôvodňoval neschopnosť plniť zákonnú vyživovaciu povinnosť tak, ako určil okresný súd a jeho zdravotný stav je dlhodobo nevyhovujúci, je potrebné poukázať na to, že aj maloleté deti majú nepriaznivý zdravotný stav a aj v súvislosti s tým má matka zvýšené výdavky na maloleté deti. Pokiaľ otec rozsudok okresného súdu považuje za nesprávny, pretože nie sú preukázané oprávnené náklady maloletých detí, náklady vyčíslené matkou sú nepreskúmateľné, nie je zrejmé, z akých položiek nákladov súd vychádzal pri určení výživného a výška výživného je neprímeraná s ohľadom na príjem otca, jeho možnosti a schopnosti, jeho majetkové pomery a jeho zdravotný stav, je nutné poukázať na návrh otca v tomto konaní, aby súd určil výživné v sume 60,- eur na každé maloleté dieťa, pričom však z návrhu otca rovnako nie je zrejmé, čo považoval otec za odôvodnené potreby maloletých detí (z ktorých by súd mal vychádzať) v súvislosti s určením výšky výživného sumou 60,- eur mesačne. Otec v konaní vyčíslil sumu 70,- eur, ktorú dáva matke iba na bývanie a pre maloleté dieťa navrhuje sumu 60,- eur mesačne. Okresný súd preto správne konštatoval, že výška výživného 60,- eur mesačne, ktorú navrhuje otec, by pokrývala iba zlomok skutočne vynaložených nákladov na maloleté deti, čo je z hľadiska ich oprávnených záujmov nepostačujúce.

S prihliadnutím na námietky otca v podanom odvolaní, je potrebné zdôrazniť, že otec maloletých detí má zo zákona vyživovaciu povinnosť podľa § 62 Zákona o rodine do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť. Je nepochybné, že maloleté deti nemajú možnosť zabezpečiť si príjem, aby mohli uspokojovať svoje i keď len základné potreby, a preto vyživovacia povinnosť otca naďalej trvá. Maloleté dieťa nie je v rovnakom postavení, aj pokiaľ ide o príjem a majetkové pomery, v porovnaní so svojim rodičom.

V danej veci odvolací súd neprihliadol na tvrdenie otca maloletých detí, že výška výživného určená súdom prvého stupňa je neprímeraná. Z uvedených ustanovení Zákona o rodine totiž vyplýva, že otec je povinný prispievať na výživu svojho dieťaťa v takej výške, ktorá zodpovedá nielen jeho majetkovým a zárobkovým schopnostiam, ale najmä, aby pri plnení vyživovacej povinnosti zo strany otca bola stanovená výška výživného schopná zabezpečiť základné a odôvodnené potreby maloletých detí, na strane ktorých došlo tiež k zmene pomerov a k zvýšeniu ich odôvodnených potrieb a nákladov nepochybne už aj od podania návrhu na súd. Na túto zmenu pomerov je nutné tiež prihliadnuť, i keď v čase rozhodovania odvolacieho súdu i s prihliadnutím na túto skutočnosť, je výživné určené súdom prvého stupňa primerané a zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých detí a majetkovým pomerom otca. Pokiaľ otec poukazuje na to, že v súčasnej dobe z dôvodu vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku došlo k zmene jeho majetkových pomerov, má možnosť žiadať o úpravu vyživovacej povinnosti v prípade, ak v celkových jeho majetkových pomeroch nastala zmena, ktorá by odôvodňovala úpravu vyživovacej povinnosti. Z obsahu spisu vyplýva, že otec mal k dispozícii sumu 6.000,- eur, ktorú použil na vyrovnanie hypotekárneho úveru, obdržal plnenie od poisťovne v sume 5.100,- eur a od augusta 2013 matka zabezpečovala sama potreby maloletých detí, otec sa na starostlivosti o deti nepodieľal a tak ohrozoval výživu a zdravý vývoj maloletých detí.

Krajský súd preto dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa dôsledne vysporiadal so všetkými námietkami otca uplatnenými v priebehu konania a otec ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, majúce za následok iné rozhodnutie. Odvolací súd po zohľadnení všetkých relevantných skutočností dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa. Odvolací súd je toho presvedčený, že je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu maloletých detí určeným výživným zohľadňujúc jeho komplexnú životnú úroveň. Odvolací súd poukazuje na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú zákonnú povinnosť, ako aj na ods. 5 tohto zákonného ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Podľa tohto zákonného ustanovenia je rodič povinný rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a rovnako je povinný

využívať všetky svoje schopnosti a možnosti na zabezpečenie dostatočného príjmu na to, aby si mohol vyživovaciu povinnosť k dieťaťu plniť v čo najväčšom rozsahu.

Pretože rozsudok súdu prvého stupňa spĺňa základné právne náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť a jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvostupňového konania, jeho odôvodnenie je presvedčivé a odvolací súd sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje, potvrdil ho ako vecne správny v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. na zdôraznenie jeho správnosti ho iba doplnil o ďalšie dôvody.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.